

Factsheet

Monitor Triple P 2010 Stadsregio Amsterdam

Inleiding

Deze factsheet geeft een overzicht van de resultaten van de Triple P interventies op cliënttevredenheid, kindgedrag en opvoedingsvaardigheden en opvoedcompetenties van de ouders in 2010. De Monitor Triple P is in 2008 ontwikkeld en in de Stadsregio Amsterdam ingevoerd. Voor de resultaten in 2008 en 2009, zie de factsheet *Monitor Triple P Stadsregio Amsterdam*.

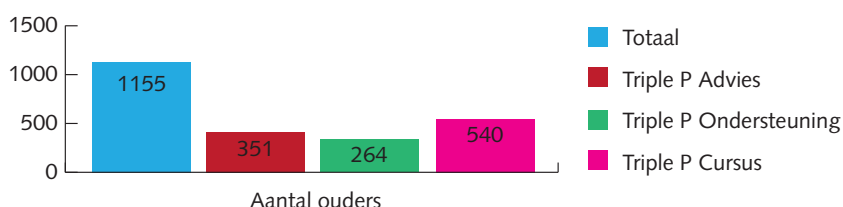
Het monitoren gebeurt alleen voor Triple P niveau 3 Advies, niveau 4 Ondersteuning en Cursus en niveau 5 Gezinsinterventie. Het gebruik van de monitor geeft inzicht in de resultaten op verschillende niveaus: voor ouders en beroepskrachten geeft de monitor een directe terugkoppeling met betrekking tot het behaalde resultaat, op management- en beleidsniveau geeft de monitor een duidelijk beeld van de effectiviteit van het programma.

In deze factsheet worden alleen significante verschillen gepresenteerd tussen scores vooraf aan de Triple P interventie in vergelijking met de scores na afloop. Dit betekent dat de aanwezige veranderingen niet door toeval verklaard kunnen worden. Wanneer we een significante verandering vonden, is berekend of dit een grote, middelgrote of kleine verandering is. Er worden geen resultaten van Triple P niveau 5 besproken omdat van weinig ouders in de Monitor van Triple P is ingevoerd dat zij in 2010 Triple P niveau 5 hebben gevolgd. De resultaten in deze factsheet hebben betrekking op (ouders van) kinderen in de leeftijd 0-12 jaar.

Resultaten Monitor Triple P 2010

In de Monitor Triple P van de Stadsregio Amsterdam is in 2010 van 1155 ouders ingevoerd dat zij zijn gestart met Triple P niveau 3 of Triple P niveau 4 Ondersteuning of Cursus, zie figuur 1. Het aantal ouders waarvan zowel voormetingen als nametingen zijn ingevoerd, staat beschreven in het vervolg van deze factsheet.

Figuur 1 Aantal ouders in het Monitor Triple P systeem in 2010

Belangrijkste uitkomsten

Ouders zijn over het algemeen (zeer) tevreden over de Triple P interventie die zij hebben gevolgd. Daarnaast is er een middelgrote afname van ervaren problemen in de dagelijkse opvoedsituatie na het volgen van Triple P niveau 3. De Triple P niveau 4 interventies laten over het algemeen middelgrote tot grote veranderingen zien op vermindering van gedragsproblemen bij kinderen, vermindering van het hanteren van negatieve opvoedstijlen door ouders en verbetering van tevredenheid over de eigen opvoedingsvaardigheden.

Bij de Triple P niveau 4 interventies is ook gekeken naar veranderingen in psychische klachten bij ouders. Hieruit blijkt dat, hoewel ouders op voorhand geen (sub)klinische problemen aangeven op deze gebieden, deze klachten significant afnemen waarbij sprake is van kleine tot middelgrote afnames. Daarnaast laat Triple P Cursus een kleine toename zien op tevredenheid over de partnerrelatie. In het vervolg worden de gevonden resultaten uitgebreider besproken.

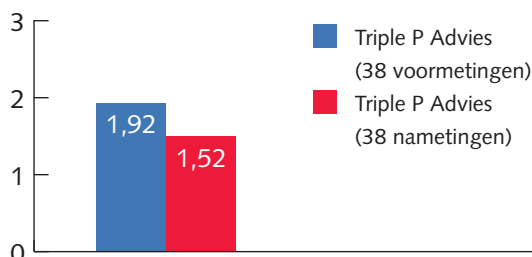
Ouders zijn tevreden over Triple P niveau 3 en 4 interventies

De gemiddelde tevredenheidsscores van ouders over de drie verschillende Triple P interventies liggen dicht bij elkaar. Over Triple P niveau 3 van 251 ouders tevredenheidsvragenlijsten ingevoerd, over Triple P niveau 4 Ondersteuning van 84 ouders en over Triple P niveau 4 Cursus van 231 ouders. De gemiddelde totaalscore die ouders geven voor Triple P niveau 3 is 75.5, voor Triple P Ondersteuning 74.3 en voor Triple P Cursus 73.2. Op de tevredenheidsvragenlijst zijn totaalscores van 13 tot en met 91 mogelijk, dus de meeste ouders geven aan (zeer) tevreden te zijn over de door hen gevolgde Triple P niveau 3 of niveau 4 interventie.

Afname van problemen in opvoedsituatie na Triple P niveau 3

De vragenlijst *Opvoedingspraktijk* geeft een indruk hoe ouders het gedrag van hun kind, de opvoeding en de steun en relatie met hun partner beleven. Ouders rapporteren direct na afloop van Triple P niveau 3 dat zij de opvoedsituatie als meer positief ervaren vergeleken met de opvoedsituatie bij aanvang van de interventie. Er is een middelgrote afname van problemen in de dagelijkse opvoedsituatie, zie figuur 2.

Figuur 2 Afname van problemen in opvoedsituatie

Resultaten Triple P niveau 4: Ondersteuning en Cursus

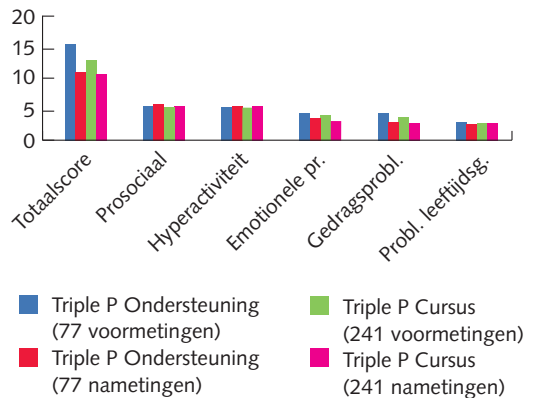
De resultaten van de Monitor voor Triple P niveau 4 Ondersteuning en Cursus laten zien dat op beide niveaus significante veranderingen optreden. De resultaten worden per afgenomen vragenlijst besproken.

Afname gedragsmoeilijkheden van het kind

De vragenlijst voor Sterke Kanten en Moeilijkheden (SDQ) van het kind bestaat uit vijf subschalen: prosociaal gedrag, hyperactiviteit/aandachtstekort, emotionele problematiek, gedragsproblemen en problemen met leeftijdsgenoten. De subschalen, zonder de schaal prosociaal gedrag, vormen samen een totaalscore die de mate van gedragsmoeilijkheden aangeeft.

Figuur 3 geeft een overzicht van de scores op de voor- en nameting. Ouders die Triple P Cursus hebben gevolgd, rapporteren voor de interventie lichtere problematiek bij hun kind dan ouders die Triple P Ondersteuning hebben gevolgd. Wat betreft de effecten op het gedrag, laat Triple P Cursus significante middelgrote tot kleine afnames zien op alle probleemschalen van deze vragenlijst en een kleine toename in prosociaal gedrag. Triple P Cursus is dus ook effectief voor ouders met kinderen die lichte tot matige problemen hebben.

Figuur 3 Afname gedragsmoeilijkheden van het kind

Triple P Ondersteuning laat een significante middelgrote tot grote afname zien op alle probleemschalen van deze vragenlijst. Alleen op de schaal prosociaal gedrag is geen significante toename gevonden, maar op dit gebied gaven ouders vooraf aan de interventie geen (sub)klinische problemen aan wat wil zeggen dat de kinderen op dit gebied vooraf al normaal functioneerden.

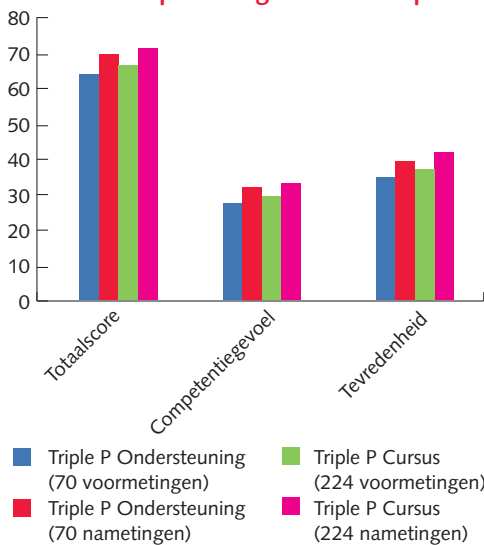
Het bovenstaande betekent dat ouders aangeven dat het gedrag van hun kind aanzienlijk is verbeterd na het volgen van een van de Triple P niveau 4 interventies.

Meer tevredenheid en hoger competentiegevoel over eigen manier van opvoeden

Met behulp van de vragenlijst voor competentie-

gevoel van ouders (*PSoC*) zijn competentiegevoel en tevredenheid over de eigen manier van opvoeden gemeten. Triple P Cursus laat een grote toename zien op de totaalscore en een middelgrote toename als het gaat om tevredenheid en gevoel van competentie. Triple P Ondersteuning zorgt voor een middelgrote toename op de totaalscore en op competentiegevoelens, en een kleine toename op tevredenheid. Dit zie je ook terug in figuur 4. Ouders zijn na afloop van zowel Triple P Ondersteuning als Triple P Cursus dus meer tevreden en voelen zich competentier over hun eigen manier van opvoeden dan voordat zij opvoedingsondersteuning kregen.

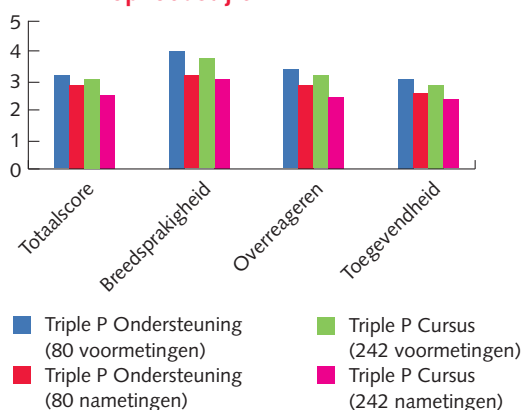
Figuur 4 Meer tevredenheid en hoger competentiegevoel over opvoeding

Afname van gehanteerde negatieve opvoedstijlen

Met de vragenlijst voor Manier van Opvoeden (*PS*) is gemeten of en hoe vaak ouders gebruiken van negatieve opvoedstijlen. Deze vragenlijst bestaat uit een totaalscore en drie subschalen: breedsprakigheid, overreageren en toegevendheid. Gemiddeld rapporteren ouders op de voormeting bij beide interventies een klinische score. Dit betekent dat de ouders opvoedstijlen hanteren waarvan bekend is dat zij probleemgedrag van hun kind in stand kunnen houden of zelfs versterken. Na afloop van beide typen interventies rapporteren

Figuur 5 Afname van gehanteerde negatieve opvoedstijlen

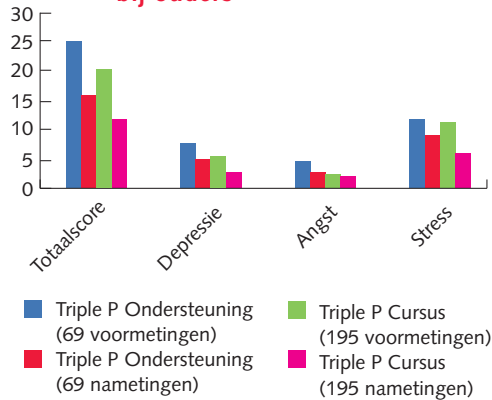

ouders dat zij minder in discussie gaan met hun kind, minder vaak (te) heftig reageren op hun kind en minder vaak/snel toegeven aan hun kind. Zij scoren direct na afloop niet meer in het klinische gebied. Wat betreft breedsprakigheid, overreageren en toegevendheid zijn middelgrote tot grote afnames gevonden van deze negatieve opvoedstijlen. Bij zowel Triple P Ondersteuning als Cursus is er een grote totale afname van negatieve opvoedstijlen (zie figuur 5).

Minder psychische klachten bij ouders

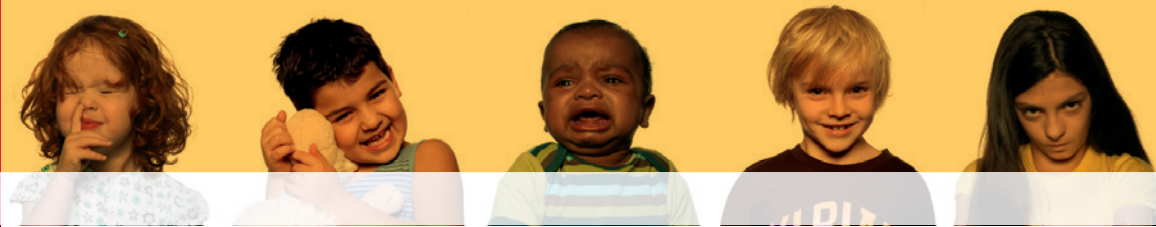
De Depressie, Angst en Stress Schaal (*DASS*) is gebruikt om de mate van stress, angst- en depressieklachten bij ouders te meten. Deze vragenlijst is afgenomen omdat bekend is dat stress rondom de opvoeding tot psychische klachten bij ouders kan leiden. Hoewel ouders op de voormeting bij zowel Triple P Ondersteuning als Triple P Cursus geen (sub)klinische psychische klachten ervoeren, rapporteren ouders na afloop van zowel Triple P Ondersteuning als Cursus minder psychische klachten dan vooraf aan deze interventies. Er zijn middelgrote afnames van stress- en depressieklachten gevonden en een kleine afname van angstklachten bij ouders die Triple P Cursus hebben gevolgd. Bij Triple P Ondersteuning zijn kleine afnames in depressie-, angst- en stressklachten gevonden, zie ook figuur 6.

Figuur 6 Afname van psychische klachten bij ouders

Verbetering kwaliteit partnerrelatie bij Triple P Cursus

Bij de vragenlijst om de kwaliteit van de partnerrelatie (*RQI*) te meten geldt dat hoe hoger de score, hoe meer tevreden een ouder is over de relatie met zijn of haar partner. Bij aanvang van zowel Triple P Ondersteuning als Triple P Cursus hebben ouders aangegeven al tevreden te zijn over de partnerrelatie. Triple P Ondersteuning (het gaat om 46 voor- en nametingen) blijkt dan ook geen significante verbetering op te leveren met betrekking tot tevredenheid over de partnerrelatie. Bij Triple P Cursus (het gaat om 122 voor- en nametingen) is een kleine toename gevonden met betrekking tot de tevredenheid met de partnerrelatie. Verbeteren van de kwaliteit van de partnerrelatie is overigens geen primair doel van Triple P. Een effect op de kwaliteit van de partnerrelatie kan daarom gezien worden als een positieve bijkomstigheid van Triple P Cursus.

Minder onenigheid over de opvoeding met de partner

De checklist Opvoedingsproblemen (PPC) is een vragenlijst waarin ouders kunnen aangeven of en zo ja, in welke mate onenigheid met de partner bestaat over een aantal opvoedingszaken. Het gaat bij Triple P Ondersteuning om 44 ingevoerde voor- en nametingen en bij Triple P Cursus om 121 ingevoerde voor- en nametingen. Bij aanvang van zowel Triple P Ondersteuning als Triple P Cursus hebben ouders geen tot weinig problemen aangegeven. Toch blijkt dat er een kleine maar significante afname is na de interventie met betrekking tot de mate waarin er onenigheid bestaat over opvoedingszaken, zowel bij Triple P Ondersteuning als Cursus.

Nabeschuiving

De resultaten zijn positief en in overeenstemming met internationaal onderzoek naar Triple P. Uit de beschrijving van de resultaten blijkt echter dat steeds van ruim minder dan de helft van de ouders waarvan de voormeting is ingevoerd in de Monitor van Triple P, ook de nameting is ingevoerd. Dit is een kanttekening bij het gebruik en de interpretatie van bovenstaande resultaten, omdat de resultaten hierdoor mogelijk niet representatief zijn voor *alle* ouders in de Stadsregio Amsterdam die Triple P niveau 3, Triple P niveau 4 Ondersteuning of Cursus hebben gevolgd.

Colofon

In opdracht van Stichting SO&T - Kwaliteit in Opvoeden & Opgroeien Met dank aan de gemeenten in de agglomeratie Amsterdam en alle beroepskrachten

Auteurs

*Debbie van der Linden,
Albert Reitsma, Ireen de Graaf*

Productiebegeleiding

Joris Staal

Ontwerp

Ladenius Communicatie BV Houten

Productie

Jurriaans Lindenbaum Grafimedia

Beeld

Triple P Communications

Personen afgebeeld op de omslag van deze uitgave zijn modellen en hebben geen relatie tot het onderwerp van deze uitgave of ieder onderwerp binnen het onderzoeksdomein van Trimbos-instituut.

Deze uitgave is te bestellen via www.trimbos.nl/webwinkel met artikelnummer AF1046.

Meer informatie

Factsheet Amsterdamse ouders en opvoedingsondersteuning (AF0973)

Trimbos-instituut

*Da Costakade 45
Postbus 725
3500 AS Utrecht
T: 030-297 11 00
F: 030-297 11 11*

© 2011, Trimbos-instituut, Utrecht.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van het Trimbos-instituut.

Triple P: Positief Opvoeden voor alle ouders

Triple P (Positief Pedagogisch Programma) is een programma voor opvoedingsondersteuning aan ouders. Het is een laagdrempelig en integraal programma met als doel (ernstige) emotionele en gedragsproblemen bij kinderen te voorkomen of te verminderen door het bevorderen van competent ouderschap. Triple P onderscheidt vijf niveaus van ondersteuning:

Niveau 1: Preventie & Toeleiding

Een gecoördineerde informatiecampagne waarin gebruik wordt gemaakt van media en andere gezondheidsvoorlichting om bewustwording van opvoedkundige problemen te bevorderen en deelname aan opvoedprogramma's, zoals Triple P, te normaliseren en stimuleren. *Uitgevoerd door SO&T- Kwaliteit in Opvoeden & Opgroeien in samenwerking met de Ouder- en Kindcentra (OKC) / Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) en de instellingen die Triple P uitvoeren.*

Niveau 2: Informatie / Lezingen

Gerichte informatie over veelvoorkomende opvoedingsvragen. Ondersteuning advies 2 x 10 minuten of een groepsgericht aanbod van lezingen. *Uitgevoerd door professionals die frequent oudercontacten hebben zoals peuterspeelzaalmedewerkers, JGZ-medewerkers, (school)maatschappelijk werkers, opvoedadviseurs etc.*

Niveau 3: Advies

Een kortdurend programma (1-4 sessies van 30 minuten) waarin advies wordt gecombineerd met oefeningen en zelfevaluatie naar behoefte, zodat ouders het specifieke probleemgedrag van hun kind leren te hanteren. *Uitgevoerd door JGZ-medewerkers, opvoedadviseurs, (school)maatschappelijk werkers, MEE-consulenten.*

Niveau 4: Ondersteuning / Cursus

Een programma voor ouders die een intensieve training nodig hebben in positieve opvoedingsvaardigheden en in de generalisatie van strategieën voor verbetering. Intensieve vaardigheidstraining in twee varianten:

- Individuele ondersteuning (10 sessies, 1 uur per sessie)
 - Groeps cursus (5 groepsbijeenkomsten en 3x telefonische consultatie per ouder)
- Uitgevoerd door professionals in de geïndiceerde jeugdzorg of jeugd-GGZ, MEE en opvoedadviseurs (alleen Cursus).*

Niveau 5: Gezinsinterventie

Een intensief op maat samengesteld gezinsgericht programma, 10 tot 18 sessies met keuzemodules gericht op het verhogen van pedagogische vaardigheden, omgaan met stress en relatieproblemen. *Uitgevoerd door instellingen voor geïndiceerde jeugdzorg of jeugd-GGZ.*

Voor meer informatie, zie www.triplep-nederland.nl en www.positiefopvoeden.nl.